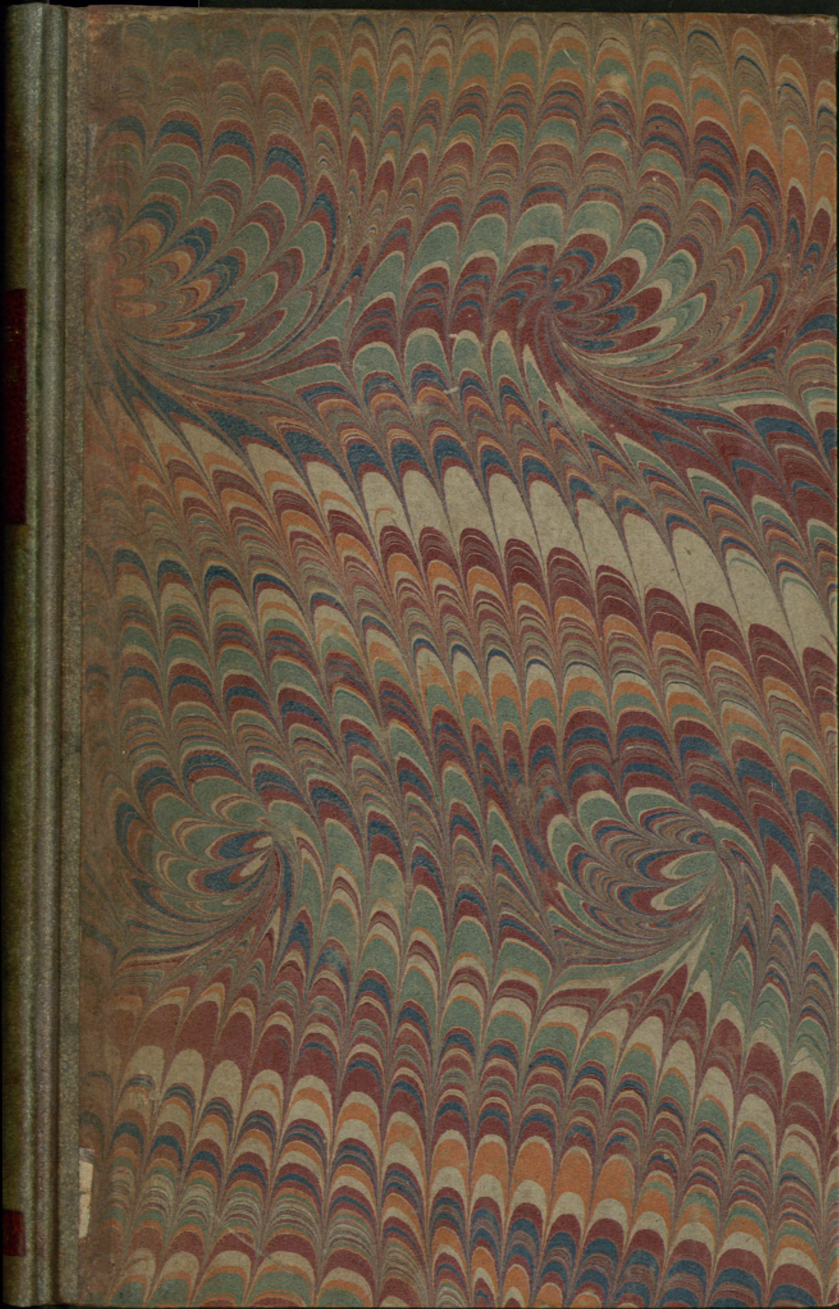
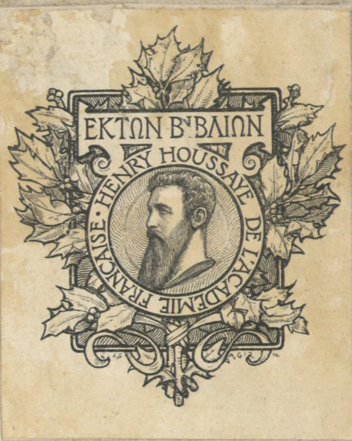

ΕΚ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
HENRY HOUSSAYE DE L'ACADEMIE FRANÇAISE

1 2 3 4

Ex Museo, Jacobi Collombat R. C. T. O.

Alphabetum Græcum.

LVTETIAE,

Ex officina Roberti Stephani Typographi Regij.

M. D. LXXX.

LITERARVM GRAECARVM,
quæ sunt quatuor & viginti,

Figura.	Nomen	Pronuntiatio.	
Α α	Αλφα	Alpha	a
Β β ϐ	Βῆτα	Vita	b
Γ γ ϒ Ϛ	Γάμμα	Gamma	g
Δ δ	Δέλτα	Delta	d
Ε ε	Ε ψιλὸν	Epsilon	e tenue
Ζ ζ ζ	Ζῆτα	Zita	z
Η η	Ητα	Ita	e densũ
Θ θ ϑ	Θῆτα	Thita	th
Ι ι	Ιῶτα	Iota	i
Κ κ	Κάππα	Cappa	c
Λ λ	Λάμβδα	Lambda	l
Μ μ	Μῦ	My	m
Ν ν	Νῦ	Ny	n
Ξ ξ	Ξῖ	Xi	x
Ο ο ο	ο μικρὸν	O micrõ	o paruũ
Π Γ ϖ π	Πῖ	Pi	p
Ρ ρ ρ	Ρῶ	Ro	r
Σ σ C C ς	Σῖγμα	Sigma	ſ s
Τ τ	Ταῦ	Taf	t

Υ υ ꭒ	Υ ψιλὸν	Ypſilon	y
Φ φ φ	Φῖ	Phi	ph
Χ χ	Χῖ	Chi	ch
Ψ Ψ ψ	Ψῖ	Pſi	pſ
Ω ω ω	Ω μέγα	O mega	o magnũ.

DE PRONVNTIATIONE ET ſono literarum omnium.

Α α facit a	vt ἀγαθὸς agathos.
Β β facit u	vt βάρβαρος varuaros.
Γ γ facit g	vt γέγραφα gegrapha.
Δ δ facit d	vt δέησις deiſis.
Ε ε facit e	vt ἐγὼ ego.
Ζ ζ facit z	vt ζωὴ zoi.
Η η facit i longũ	vt φήμη phimi.
Θ θ facit th	vt θάνατος thanatos.
Ι ι facit i	vt ἰατρὸς iatros.
Κ κ facit c	vt κόλαξ colax.
Λ λ facit l	vt λάλος lalos.
Μ μ facit m	vt μίμησις mimiſis.
Ν ν facit n	vt ναὶ næ.

Ξ ξ facit x vt ξένος xenos.
Ο ο facit o paruũ vt ὀβελίσκος oueliſcos.
Π π facit p vt πατὴρ patir.
Ρ ρ facit r vt ῥώμη rhomi.
Σ σ facit ſ vt σὰρξ ſarx.
Τ τ facit t vt τάφος taphos.
Υ υ facit y vt ὕμνος hymnos.
Φ φ facit ph vt φίλος philos.
Χ χ facit ch vt χριστὸς Chriſtos.
Ψ ψ facit pſ vt ψύχος pſychos.
Ω ω facit o magnum, vt χιτὼν chiton.

DE DIVISIONE LITERARVM.

Diuiduntur hæ quatuor & viginti literæ in vocales & conſonantes.

Vocales ſunt ſeptem, α ε η ι ο υ ω.
Longæ η ω
Breues ε ο
Communes α ι υ
Præpoſitiuæ α ε η ο ω
Subiunctiuæ ι υ
Mutabiles α ε ο
Immutabiles η ι υ ω

Ex his cõſtantur duodecim diphthõgi, quæ in duas partes diuiduntur,

æ aſ i eſ i ou.

Proprias ſex, αι αυ ει ευ οι ου.

a i o y iſ oſ.

Impropriaſ totidem, ᾳ ῃ ῳ υι ηυ ωυ. quarum duæ poſtremæ Ionum magis propriæ ſunt.

DIVISIO CONSONANTIVM.

Conſonantes ſeptemdecim, β γ δ ζ θ κ λ μ ν ξ π ρ σ τ φ χ ψ.

Semiuocales ζ ξ ψ λ μ ν ρ σ.

Duplices ζ ξ ψ.

Immutabiles λ μ ν ρ.

μοναδικὸν σ, id eſt ſui iuris, peculiarémque quandam poteſtatẽ obtinens.

Mutæ β γ δ κ π τ θ φ χ.

Tenues { π κ τ } Mediæ { β γ δ } Aſpiratæ { φ χ θ }

β eſt medium inter π & φ. γ inter κ & χ. δ inter τ & θ.

DE POTESTATE DIPHTHON-
gorum propriarum.

AI αι facit æ, vt αἰνέω æneo.

AY αυ facit af medium inter b & f, vt αὐλὴ afli.

EI ει facit i longum, vt χεὶρ chir, εἰς is, εἰκὼν icon.

EY ευ facit ef medium inter b & f, vt εὖγε efge, Θησεὺς Thisefs.

OI οι facit i longum, vt οἴμη imi.

OY ου facit ou, vt οὐκοῦν oucoun.

De poteſtate impropriarum.

ᾳ cum iota ſubſcripto facit a lõgum, vt ᾄδω ado.

ῃ cum iota ſubſcripto facit i lõgum, vt τῇ τιμῇ ti timi.

ῳ cũ iota ſubſcripto facit o lõgum, vt παλινῳδία palinodia. Veteres verò nõ ſubſcribebant iota, ſed aſcribebant ſic, τῶι αἰνείαι to ænia, τῆι μούσηι ti mouſi, τραγωιδίαι tragodia: quod in codicibus antiquis licet videre, tamen minori

iota α η ω literis, quibus adſcribitur,& eiuſdem ferè magnitudinis cuius eſt illud quod nunc ſubſcribitur: quæ antiqua ſcribendi conſuetudo adhuc ſeruatur in maiuſculis literis, ſic ΤΩι ΛΟΓΩι to logo, ΤΗι ΜΟΥΣΗι ti mouſi.

Υι ῳ cum iota adſcripto facit y longũ, vt μῦα mya. Habita ratione huius diphthõgi impropriæ, quam perpetuo comitatur iota, veteres Grãmatici nomen dederunt υ pſilo, quod ſignificat i nudum & liberum litera iota.

ΗΥ ηυ facit if medium inter b & u conſonantem, vt ἤυδα ifda.

Ωυ ωυ facit of medium inter b & u conſonantem, vt ὠυτὸς oftos pro αὐτὸς Ionicè.

QVONAM MODO DIPHTHONgi Græcæ in linguam Latinam transferantur.

AI mutatur in æ diphthongũ, αἰνείας

AEneas, ἑβραῖος Hebræus. Interdum diuiditur, vt Αἴας Aiax.

AY mutatur in au, vt αὐλὴ aula, θησαυρὸς theſaurus.

EI mutatur vel in e longũ, vt ἀχίλλειος Achilleus, καισάρεια Cæſarea: vel in i lõgum, vt νεῖλος Nilus, εἴδωλον idôlum, ἀντιόχεια Antiochia.

EY mutatur in eu diphthongum, vt θησεὺς Theſeus, εὖγε euge.

OI mutatur in œ diphthongum, vt φοῖνιξ phœnix, οἰνοφόρον œnophorũ. Interdum diuiditur, vt Τροία Troia.

OY mutatur in u lõgum, vt μουσικὴ muſica, Οἰδίπους OEdipus.

De diphthongis impropriis.

ῃ cum iota vertitur in y longum, vt ἅρπυια Harpya.

ῳ cum iota ſubſcripto tranſit in œ diphthongum, vt ἡ κωμῳδία comœdia, ἡ τραγῳδία tragœdia: vel in o longum, vt ᾠδὴ oda, παλινῳδία palinodia.

QVEMADMODVM literæ ac diphthõgi Græcæ in Latinũ transferãtur.

A mutatur in a, vt κάλαθος calathus. Interdum in e, vt τάλαντον talẽtum. Itẽ in i, vt κάνιστρον caniſtrum. Item in o, vt κάρυλος corylus. Et in u, vt θρίαμβος triumphus. Et in æ diphthongum, vt Ασκληπιὸς, AEſculapius.

B mutatur in b, vt Φοῖβος Phœbus. Item in ph, vt θρίαμβος triumphus.

Γ mutatur in g, vt γένος genus. Vertitur etiam in n, vt ἄγγελος angelus, δίφθογγος diphthõgus, ἄγκυρα ancora, ἀγχίσης Anchiſes, σφίγξ ſphinx. In his autẽ dictionibus pronuntiatur per ν, quia γ ante γ, itẽ ante κ, χ, ξ, pronuntiari debet per ν. Antiqui Græcam orthographiã obſeruantes, aggelus, diphthoggus ſcribebant per duplex gg.

Δ mutatur in d, vt Διδὼ Dido. Interdũ in b, vt δὶς bis: & in l, vt ὀδυσσεὺς Vlyſſes. Sicut etiam apud nos d in l muta-

tur, vt à sedeo sella.

Epsilon mutatur in e breue, vt ἐγὼ ego, γένεσις genesis.

Z interdũ nõ mutatur, vt ζέφυρος Zephyrus: Interdũ verò mutatur in gemi nũ ss, vt μάζα massa, πατρίζω patrisso.

H mutatur in e longum, vt κηρὸς cera, σκηνὴ scena, ἠθικὴ ethice. Interdũ in a longum, vt μήτηρ mater, φήμη fama.

Θ mutatur in th aspiratum, vt Θρήκη Thrace, θυρσὸς thyrsus. Interdum in suam tenuem, id est t, vt θρίαμβος triũphus. Item in suam mediam, id est d, vt Θεὸς Deus, θεὰ dea.

I mutatur in i modò longum, modò breue, vt ἀγχίσης Anchises, νεστορίδης Nestorides.

K mutatur in c, vt Κάκος Cacus. Interdũ in suam mediã, id est g, vt κώβιος gobius, κύκνος cygnus: quanquam & cycnus dicimus. Itẽ in p, vt λύκος lupus.

Λ mutatur in l, vt πάλλας Pallas, λύ-

ϱα lyra, λύξ lux.

M mutatur in m, vt γραμματικὸς grāmaticus, στέμμα stemma.

N vertitur in n, vt νὺξ nox, ναῦς nauis, ναὶ næ, νόθος nothus.

Ξ vertitur in x, vt ξενοφῶν Xenophō, ξένιον xenion.

O micrō mutatur in o breue, vt ὄλυμπος Olympus. Item in u, vt ὀδυσσεὺς Vlysses. Sed frequens mutatio est ο in u, in fine dictionis, vt κύπρος Cyprus, ὅμηρος Homerus, ἴλιον Ilium. Interdum in e, vt γόνυ genu, ἀλέξανδρος Alexander, κάπρος caper.

Π mutatur in p, vt πατὴρ pater. Interdū in suam aspiratam, quæ est apud nos ph, vt τρόπαιον trophæum. Item in suam mediam quæ est apud nos b, vt πύξος buxus, ἄραψ Arabs.

P mutatur in r, vt ῥήτωρ rhetor. Vbi sciendum, omnem dictionem quæ apud Græcos scribitur per ρ in princi-

pio dictionis, apud nos transferri cum aspiratione, vt ῥητορικὴ rhetorice.

Σ vertitur in ſ, vt Σίσυφος Siſyphus. Interdum in x, vt Αἴας Aiax. Item in t, vt σὺ tu, σὲ te.

Τ mutatur in t, vt Τροία Troia, Τάνταλος Tantalus. Inuenitur etiam mutatum in ſ, ſigma præcedēte, vt ὀςᾶ oſſa.

Υ plerunque remanet, vt ἱερώνυμος Hieronymus, συνώνυμον ſynonymum. Tranſit etiam in u, vt Ρώμυλος Rhomulus, πύξος buxus, σῦς ſus, μῦς mus.

Φ vertitur in ph, vt φιλόσοφος philoſophus. Aliquando etiam in f, vt φυγὴ fuga, φήμη fama. Item in ſuam mediā, vt ἄμφω ambo.

Χ mutatur in ch, vt Χρύσης Chryſes, Χρυσόστομος Chryſoſtomus, Χριστὸς CHRISTVS.

Spiritum aſperum Græcum modò in ſ vertimus, vt ἓξ ſex, ἑπτὰ ſeptem: modò in u, vt ἐνετὸς Venetus, ἑσπέρα

vespera. Sed frequenter in nostrā aspirationem, vt ὕμνος hymnus.

Ψ mutatur in ps, vt αἰθίοψ AEthiops. Aliquādo in bs, vt ἄραψ Arabs, ἄψυρτος Absyrtus.

Ω mega transit in o longū, vt ὠκεανὸς Oceanus, εἴδωλον idôlum.

De υ.

Υ ψιλὸν. i. nudū & simplex, ita dictum habita ratione diphthongi impropriæ υι, quæ iota perpetuò comitem habet.

De ε η ο ω.

Vt ο dicitur μικρὸν collatum ω μεγάλῳ, ita etiam ε dicitur ψιλὸν, id est tenue & simplex, cōparatum η, quod est velut ε δασὺ καὶ σύνθετον. Cōstat enim propius intuenti & maiores & minores literas Græcas, η compositum esse è duobus εε, vt ω è duobus οο: qua in sententia sunt Grāmatici haud vulgares, qui constanter affirmant veteres Græcos pronuntiauisse η per ε; quod etiam

docent nomina illa, πηνελόπη, γραμματική, & ἐπιτομή, quæ Latine à veteribus per e reddita ſunt, Penelope, Grammatice, epitome.

DE TONIS, TEMPORIBUS, ſpiritibus, & paſſionibus: quæ omnia generali προσῳδιῶν, id eſt, accentuũ appellatione comprehenduntur.

Τόνοι, ſeu accentus ſunt tres. Acutus ´ θεός, λόγος, τύπτομεν. Grauis ` τιμὴ. Circunflexus ~ ποιῶ, βοᾶτε. Acutus attollit ſyllabã quam afficit, Grauis deprimit: Circunflexus attollit atque deprimit.

Χρόνοι, id eſt Tempora, duo, Lõgum & Breue: quorum prius hac nota - ſignificatur, & vocali productæ ſuperponitur: Poſterius autem ita notatur ˘ vocalem correptam indicans.

Πνεύματα, hoc eſt Spiritus ſunt duo. Aſper, ſiue denſus ῾ ἅγια. Lenis, ſiue tenuis ᾿ ἐγώ. Semper autem vocalis aut diphthongus initio dictionis alterum

possidet è spiritibus.

Sed consonans ρ in principio quidē aspiratur, ῥώμη: in medio verò si geminetur, priore loco leuigatur, posteriore aspiratur, πόῤῥω.

Πάθη, id est Passiones sunt tres, Apostrophus ' Hyphen ‿ Hypodiastole ,

Ἀπόστροφος, Id est Auersio, in fine dictionis ponitur, éstque nota reiectæ vocalis alicuius ex his quatuor α ε ι ο, aut diphthōgi αι vel οι: quod fit ob sequentem vocalem, quæ si aspiretur, tenuis consonans verbi præcedentis mutatur in aspiratam, πάντα ἔλεγον, πάντ' ἔλεγον. Profertur enim in more vnicæ dictionis, ἀπὸ οὗ, ἀφ' οὗ, κατὰ οὗ, καθ' οὗ, νύκτα ὅλην, νύχθ' ὅλην.

Ὑφὲν, id est Subunio, nota est qua dictiones duæ coniunguntur, vt ex duabus vna fiat, vt ὁσισ‿οιῶ, ὁπωσ‿οιῶ.

Ὑποδιαστολὴ, id est Subdistinctio, illi opponitur. Coniuncta enim disiungit, vt ὅ,τι. ὅ,τε.

LITE-

LITERARVM NEXVS, VARIAque & cōpendiaria ſcribendi ratio, qua elegantius ſcribentes vtuntur.

αι.	γαν γαν.	γρι γρι.
αλ αλ.	γὰρ γὰρ γὰρ.	γρο γρο.
ἀλλ ἀλλ.	γας.	γυ.
αν αν.	γε γε.	γυι γυι.
ἀξ.	γει γει.	γυν γυν.
αο.	γελ γελ.	γω.
ἀπο ἀπο.	γελλ γελλ.	δα.
ἀρ ἀρ ἀρ.	γεν γεν.	δαι.
αρ αφ.	γερ γερ.	δαν δαν.
ας.	γευ γευ.	δαυ δαυ.
αὐ.	γη.	δὲ δὲ.
αὐτὸ αὐτὸ.	γην γην.	δει δει.
αὐτου αὐτου.	γι.	δεξ δεξ δεξ.
αὐτοῦ αὐτοῦ.	γίνεται γίνεται.	δευ δευ.
αὐτῷ.	γμ.	δη.
γγ γγ γγ.	γν.	δην δην.
γα.	γο γο.	δι.
γαι γαι.	γς.	δια δια δια.

διο διο.	θαυ θαυ.	κλ κλ.
δο.	θε.	κν.
δρ.	θει θει.	κο κο.
δυ.	θη θη.	κρ.
δϥ.	θην θην.	κρα κρα.
δυν δυν.	θι.	κυ.
δυς δυς.	θυ.	κϥ.
δω.	θο.	κω.
ει. ει.	θρ θρ.	κῶν κῶν.
εἶναι εἶναι.	θρο θρο.	λλ. λα. λο.
ἐκ ἐκ.	θρω θρω.	μμ.
ελ. ελλ.	θυ.	μα μα.
ἐν ἐν.	θω.	μϥ.
ἐξ ἐξ ἐξ.	κα.	μαν μαν.
ἐπειδή ἐπειδή.	καὶ καὶ καὶ.	μαρ μαρ.
ἐπευ ἐπευ.	καθω καθω.	μαι.
ἐπι ἐπι.	καν καν.	ματων ματων.
ἐςι ἐςι.	κας.	μαυ μαυ.
ευ ευ.	κατὰ κατὰ.	με.
ευς ευς.	κε.	μεθ μεθ.
ην ην.	κεφάλαιον κεφάλαιον	μελ μελ.
θα θα.	κη.	μελλ μελλ.
θαι θαι.	κι.	μὲν μὲν μὲν.

μένος	μένος:	παρ	παρ.	πυν	πυν.
μετά	μετά.	παρα	παρα.	πω.	
μη.		παυ	παυ.	ρα	ρα.
μην	μην.	πε.		ρι.	
μι		περ	περ.	ρο.	
μν		περι	περι.	σα	σα.
μο	μο.	πευ	πευ.	σαι.	
μυ.	μυ.	πι.		σαν σαν	σαν.
μυν	μυν	πλ.		σαρ	σαρ.
μω	μω.	πν.		σας.	
μῶν	μῶν.	πο.		σαυ	σαυ.
οἶον	οἶον.	πτε.		σαῦτα	σαῦτα.
ον	ον.	πτευς	πτευς	σβ	σβ.
ȣ	ου.	πτι.		σε.	
οὐδὲ	οὐδε.	πτο.		σει	σει.
οὐκ	οὐκ.	πτω.		ση.	
οὐκα	οὐκα.	ϖρ.		σθ	σθ.
οὖν	οὖν.	ϖρα.		σθα	σθα.
οὖλος οὖλος	οὖλος	ϖρε.		σθαι σθαι	σθαι
πα.		ϖρο.		σθε.	
παι.		πι ϖι	ϖι.	σθη.	
παν	παν.	πυ.	πυ.	σθην	σθην.

σθι.	σσαι.	σφ.
σθο.	σσαν σσαν.	σχα σχα.
σθω.	σσας σσας.	σχε.
σι.	σσε.	σχει.
σκ.	σση.	σχη.
σκη.	σσι.	σχην σχην.
σχθ.	σσο.	σχι.
σμ.	σσω.	σχν.
σμι.	ϛ στ.	σχο.
ϲ σο.	ϛα στα.	σχς.
σȣ σου.	σται.	σχυ.
σπα σπα.	στας.	σχυν σχυν
σπαι.	σταυ.	ϲω. σω.
σπαν σπαν.	στε.	ττ ττ.
σπε.	στει.	τα τα.
σπει.	στη.	ται ται.
σπη.	στι.	ταῖς ταῖς.
σπι.	στο.	ταν ταν.
σπλ.	στρ.	τας.
σπο.	στυ.	ταυ.
σπυ.	στω.	ταῦτα ταῦτα.
σπω.	συ.	τε τε.
σσα σσα.	συν συν.	τη.

τὴν τὴν.	ισι υσι.	χθω.
τῆς τῆς.	χα.	χι.
τι τι.	χαι.	χν.
τλ.	χαν χαν.	χο. χο.
το το το το.	χαρ χαρ χαρ.	χρ χρ.
τὸν τὸν.	χθει.	χει.
τοῦ τοῦ τοῦ τοῦ.	χας.	χυ.
τρ τρ τρ.	χθαι.	χων χυν.
τρι τρι.	χε. χε.	χω χω.
τρο τρο τρο.	χη.	ψα.
τυ.	χην χην.	ψαι.
τυν τυν.	χθα χθα.	ψαν ψαν.
τῷ τῷ τῷ.	χθαι.	ψας.
τω τω.	χθας.	ψαυ.
τῶν τ̃ τῶν.	χθε.	ψε.
ῦ ῦ.	χθη.	ψε.
υι υι.	χθην χθην.	ψη.
υν υν ὺν.	χθι.	ψι.
ὑπ ὑπ.	χθο. χθρ.	ψο.
ὑπερ ὑπερ.	χθυ.	ψυ.
ὑπο ὑπο.	χθυν χθυν.	ψω
υς υς.	χθυς χθυς.	ῶ ῶ ῶ.

COMPENDIARIA SCRIBENDI ratio, quam ex grammaticorum libris vetustissimis petitam typis nostris expressimus.

εὐθεῖα

γενικὴ

δοτικὴ

αἰτιατικὴ

κλητικὴ

Eodē modo & in reliquis casibus, vt

γενικῆς

γενικῇ

γενικὴν

aut δίφθογγος

διφθόγγου | διφθόγγῳ

aut δίφθογγον

ἀόριστος | ἀορίστου

μέσος | μέσου

μέσον | μέλλων

παρακείμενος. | παρατατικὸς

ὑπερσυντελικός. | ἀντὶ τοῦ

Sciendum etiam, literis, ac interdū dictionibus lineam paruam superponi, quæ eas aut materialiter sumi indicet, vt, ᾱ, ε̄, ἐπῑ, ὑπε̄ρ, & huiusmodi apud Grāmaticos: aut nomina propria esse significet, vt δημοσθένης, ἰσοκράτης. Quod à nobis obseruatur ad discrimē inter ea quæ & appellatiua & propria nomina esse possūt, cuiusmodi sunt λύκων λύκωνος, ἀρίστων ἀρίστωνος, πολέμων πολέμωνος. εὔδοξος. Interdum etiam linea recta superposita, literarum quæ desunt supplet defectum, vt ἄνος pro ἄνθρωπος, οὐνὸς pro οὐρανός.

NOTÆ COMPENDIARIÆ, quibus in Alexandro Traliano medico excudendo vſus eſt R. Steph.

λ̓	λίτρα	<	δραχμὴ
χ̊	χόα	Γ°	οὐγγία
☾	σελιώη	S″	ἥμισυ
ἑξαζ̈′	ἑξάγιον	γρ́	γράμμα
Κε	κεράτιον	λ°	ὁλκὴ
μ̓	μνᾶ	ξε	ξεστὴ
Κυ	κύαθος	χ̓	χοῖνιξ
Κο	κοτύλη.		

ex veteri tamẽ Pauli Æginetæ codice manifeſtum eſt, ea nota etiam κοχλιάρια ſignificari.

DE VERIS GRÆCA-rum literarum apud antiquos formis & causis, ex Iano Lascare.

Α΄ ΛΦΑ, primi elementi forma ex pentagono figura dignoscitur. Eam enim, quòd ex quinque A talis figuræ, qualẽ approbamus, inuicem implicitis connexa sit, hoc modo, ✡ Πεντάλφα appellatã in reliquijs Magicorum librorũ, qui sub Hermetis & Pythagoricorum feruntur nomine, inuenire licet.

Γάμμα verò figurã, Δίγαμμα, quo vetustissimi vtebãtur in principijs dictionum à vocali incipientibus, rectè signatũ indicauerit. Si enim Δίγαμμα est ex duabus lateralibus lineis, vt ait Dionysius Halicarnasseus, vni rectæ coniugatis, hoc modo F, vna vni coniugata, μονόγαμμα conficiet. Verùm huius elementi talem figuram & pro-

portionem ex quarto etiam Iamblici de secta Pythagorica (vbi de habitu & proportione numerorum docẽs, qui ad aliquid considerantur, Γαμμοειδῶς voce vtitur) exactissimè possumus deprehendere.

Δέλτα triangularem apud antiquos habuisse figurã, & Ægyptus ipsa propter triangularem formam Δέλτα appellata, & pars in Ægypti medio eiusdẽ nominis, & libelli Δέλτοι nominati, quòd epistolæ etiã antiquitus triangulari figura plicarentur: & ἔμβολον acies ad cunei speciẽ structa, & media pars figuræ rhombi, & demũ Δελτωτὸν sydus, hanc Δέλτα figuram manifestissimè approbant. Quin & Galenus in libello qui MEDICVS inscribitur, figuras quasdam fronti accidenter triangulares, ait Δέλτα similes.

De Ητα quoque legere est in Commentarijs quæ in Thracẽ Dionysium

Diomedi & Porphyrio adſcribuntur. Quod Hτα nũc appellatur, dum Hellenes ſexdecim adhuc literis vterentur, ſpiritus locum tenuiſſe, additúmque vel detractum vocalibus, aſpirationem aut leuigationem ſignificaſſe. Ex quo verò inter literas connumeratum, longi E locum obtinet. Eadem figura in duas perpendiculariter partes diſſecta, alterum ſemiſectum aſpiratum præbuit ſpiritum, alterum verò tenuẽ. Legitur præterea apud eoſdem Grammaticos, lateralem lineolam rectæ exterius, id eſt, à parte adiunctam dextera, hoc modo ⊦, aſpiratum accẽtum reddere: interius verò ⊣, tenuem. Tales igitur ſpiritus inuicem coniuncti, H literæ figuram demonſtrabunt.

Λάμϐδα figura ex acuto & graui accentu, quos diſſectum facit, vt ijdem dicunt Grammatici, conſtare poteſt. Λάμϐδα tamen forma à ſutura occipi-

tis, quam λαμβδοειδῆ vocant medici, & à monangulo, qui ad λάμβδα speciem λάμβδωμα dicitur apud Arithmeticos, facilè dignoscitur.

Κάππα quoque & Σῖγμα, quæ κοππατίας & σαμφόρας equos antiquitus nuncupabāt, non ad authoris id apud Suidam referentis solūmodo tempora, sed (quod mirum fortè videbitur) ad hanc vsque ætatē in Asia equis inusta, figuram suam liquidò patefaciūt.

Ταῦ & Υ alterius figura apud Lucianū in libello cui δίκη φωνηέντων est titulus, ex ea pœna, quā Σῖγμα elemētum Ταῦ literæ putat esse statuēdam, quòd eius locum surripiat, manifesta est.

Υ autem neminem latet: nanque & Hyacinthus flos celeberrimus, & vulgo feruntur versiculi, Littera Pythagoræ discrimine secta bicorni, &c.

Sed Φ quoque formā nos edocuit, qui caduceum scribit baculū esse me-

diocris mensuræ, anguibus vtrinque supra eius medium complicatis in circuli modum, vt baculus sit diameter ad similitudinem Φ literæ.

X autem ex diagonio siue diallelo figura, quam & Χιαστὸν & X appellant rhetores, discernimus: & asteriscũ in hunc modum signatum inuenimus ⁘X⁘ Scribit autem Eustathius X literam quatuor punctis inter lineas ad ipsam coniunctionem distinctam, asterisci præbere signum. Quinetiã ex Timæo Platonis, vbi harmonicã animæ constitutionem quasi producit in longũ, mox per longitudinem diuidit, lineisque duabus effectis alteram per medium admouet alteri, atque eiusmodi intersectionem X literæ similem dicit. Hinc etiam huius elementi figuram dignoscimus: siquidẽ axium inter sese, & zodiaci cũ æquinoctio intersectiones, auctore Proclo, hoc loco

allegoricè ponit Plato, X literæ formam præ se ferentes.

Π duplici figura signauimus, quòd passim vtraque inuenta sit, vt minimè potuerim antiquioré discernere, quũ præsertim alterum Π, Latinũ inde deductũ parua declinatione referre videatur. Alterius auté figura quod læuæ dexteram lineæ demittit æqualem, ex notis illis cóstare possit, quibus etiá antiquissimi numeri signabantur, vt in decretis & in antiquis monumẽtis inuentum est. Quibus etiam notis Solonis leges memoria proditũ est pœnas pecuniarias signatas habuisse. In illis enim comperio in antiquis adhuc voluminibus in calce operum quãdoque signatis, Π, Δ medium in se continens, hoc modo, |Δ| quinquaginta significare. Item Π, H medium in se cõtinens, hoc modo, |H| quingẽta. Item Π, X medium in se continens, quin-

que millia, sic [x]. Nã Π quinque significat, Δ decem, H centum, X mille, quæ Γ contenta, id eſt, quinquies repetita, prædictos reddũt numeros. Sed hæc ſic habent, non omnino præter rẽ hoc loco interpretata, quãdoquidem & notæ sũt antiquiſſimæ, & eas admodum paucis exiſtimem eſſe cognitas. Π autem tunc fortè dicetur aptius Δ & H & X in ſe medias continere, ſi læuæ lineæ parẽ habuerit dextrã. Quid, quòd & Θ figuram lugubris literæ ex fabarum floribus, authore Varrone, vt refert Plinius, poſſemus aſſerere?

Et de M & N aliquid in medium afferre ex fragmentis Florentij de ponderibus & mẽſuris, necnon & de Iῶτα & Ω, per nomen IΩ, ex Ouidij verſu in 2. Metamor. Littera pro verbis, quã pes in puluere duxit. Et de Ψ figura ex trifiſſili epitheto: immò & P figuram, & vtriuſque o, quemadmodum

& Αλφα ex earum prolatione, quam Dionyſius Halicarnaſſeus diſtingue-re docuit, conijcere poſſit aliquis.

Et Ζῆτα figurã à Ζετα parte ædium: non enim ἀπὸ τοῦ ζῶ, neque ἀπὸ τοῦ ζέειν zetam & zeteculam, vt quidam, etymologiæ ratione minus habita, ſed à Ζῆτα literæ figura, quemadmodum & Σῖγμα ſedile apud Martialem ab elemẽti forma denominatum exiſtimo.

Et Βῆτα ſanè formam mediæ literæ ex partibus quarum ſit media, figurare tentarem: verùm ne in ἀπειροκαλίαν incidiſſe videar, de his, ac de reliquis alijs, ſi cui curæ fuerit, inueſtigandum relinquo: præſertim quum de quibus diſſeruimus, liquidò ferè cõſtet: vt ſit exiſtimãdum reliquas etiã, quas cum his inuentas & aptiſſimè cohærentes approbauimus, veras eſſe elementorũ figuras, quibus antiquitas vteretur.

Et hæc quidẽ attigiſſe de veterrimis lite-

literarũ figuris non abs re mihi visum est, Petre Medices, quũ tibi ante omnia rem gratã facturum me esse existimauerim, antiquitati summopere dedito: quod mehercule excellẽtis puto iudicij, quum in omni antiquorũ conatu omníque opere magna semper aliqua & occulta deprehẽdatur ratio: vnde & hæ quoque literarum figuræ talem dimensionem & respõsionem inuicem habere videntur, vt demonstrare facilè quis possit, nullas alias figuras tam varias inter se ex tãta linearum quantitate, tantã proportionem conuenientiámque seruare potuisse: vt non immeritò sit fides historiæ præbita, Cadmum secessum sibi delegisse Epigrãmeam fontem è re denominatum, ad earum excogitationem. Ad tam pulchrã enim, tam insignem, tam denique artificiosam figurarum dispositionem, & loco opportuno, &

tempore opus fuit: quãdoquidem & forma, & vox, & nomẽ earũ symbolum aliquod præ se fert, Plutarchi testimonio. Quod enim grauissimus & sapiẽtissimus author in eo libello quẽ de E I quod erat in Delphis composuit, de vna affirmat litera, de reliquis etiam coniectari licet.

Hactenus de literis, earúmque antiquitate & forma, ex Iano Lascare.

Numerus Græcorum.

	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	ί	κ'	λ'	μ'	ν'	ξ'	ό	π'	ϟ'
1 ά	ιά	κά	λά	μά	νά	ξά	οά	πά	ϟά
2 β'	ιβ'	κβ'	λβ'	μβ'	νβ'	ξβ'	οβ'	πβ'	ϟβ'
3 γ'	ιγ'	κγ'	λγ'	μγ'	νγ'	ξγ'	ογ'	πγ'	ϟγ'
4 δ'	ιδ'	κδ'	λδ'	μδ'	νδ'	ξδ'	οδ'	πδ'	ϟδ'
5 έ	ιέ	κέ	λέ	μέ	νέ	ξέ	οέ	πέ	ϟέ
6 ϛ'	ιϛ'	κϛ'	λϛ'	μϛ'	νϛ'	ξϛ'	οϛ'	πϛ'	ϟϛ'
7 ζ'	ιζ'	κζ'	λζ'	μζ'	νζ'	ξζ'	οζ'	πζ'	ϟζ'
8 ή	ιή	κή	λή	μή	νή	ξή	οή	πή	ϟή
9 θ'	ιθ'	κθ'	λθ'	μθ'	νθ'	ξθ'	οθ'	πθ'	ϟθ'

100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000
ρ'	σ'	τ'	ύ	φ'	χ'	ψ'	ώ	ϡ	͵α

CHARACTERES REgij ſecũdo loco ſculpti, quibus Nouum D. N. IESV Chriſti teſtamẽtum minore forma excuſsũ eſt.

Α α	Ι ι	Ρ ρ
Β β ϐ	Κ κ	Σ σ ς ϛ
Γ γ ɼ	Λ λ	Τ τ
Δ δ	Μ μ	Υ υ
Ε ε	Ν ν	Φ φ
Ζ ζ	Ξ ξ	Χ χ
Η η	Ο ο	Ψ ψ
Θ θ ϑ	Π Γ ϖ π	Ω Ω ω

LITERARVM NEXVS, VARIAque & cõpendiaria ſcribendi ratio, qua elegantius ſcribentes vtuntur.

αι αγ αγγ αυ αν αξ ἀπὸ αρ αρ ας αυ αὐτοῦ αὐτῷ
γγ γγ γα γαι γαν γὰρ γὰρ γας γαυ γε γε γῆν γη γλυ
γι γμ γν γο γς γει γεο γυ γη γων γχ γχε γω
δα δαι δαν δας δαυ δὲ δε δη δη δλω δι δια
δο δρ δυ δη δων δις δω
ε ει εἰς ἐκ ἐγ ἐν ἐξ ἐπὶ ἐς ἐπι ευ ευ
θα θαι θαυ θε θε θη θη θη θλω θι θυ θο θο
θρ θρ θυ θω θω
και κ καὶ καὶ καν κας κατὰ καυ κε κη κι κλ κν

κο κρ κυ κφ κω λλ

μμ μα μαι μαν μδρ μας μ μαυ με μθ
μη μ μην μ μη μην μι μν μο μυ μων
μω μφ μ

ξ ξ ξι

πα παι παν παρα πας παυ πε περ περι πη πι πλ
πν πο προ πρα προ προσ π πυ πων πω

ρα ρι

σα σα σαι σαν σαρ σας σαυ σβ σε σε ση σθα
σθη σθαι σθε σθη σθι σθω σθι σθο σθω σι σκ
σμ σο σ σσα σσαι σσαν σσας σσε σσει σση
σσι σσλ σσο σσυ σσω στα σται σταν στας στε
στει στη στι στο στω συ σων σφ ς σα
σαι σαν σας σαυ σε σε ση σι σο σφ συ σω χα
χε χ χη χην χ χ χ χ χ χων χω σω σ
τα τα τ ται τ ταν τας των τε τη τ την τ τι τ
το τ τ τ τ τ τρ τει τ τυ των τω τ τ
τ τ

υ υ ω ν υπ υπερ υπο ις ιοι

χα χαι χαν χαρ χας χαυ χε χ χη χην χθ
χθην χθω χ χ χ χ χ χων χω

ψα ψαι ψαν ψας ψαυ ψε ψε ψη ψι ψο ψυ ψω

Notæ compendiariæ quibus in excudendo Nouo testamento vsi sumus, cum aliis nonnullis.

θς	θεός	σεῖα	σωτηεία
θυ	θεοῦ	σεῖος	σωτήελος
θω	θεῷ		

θν̄	θεὸν	πῆρ	πατὴρ
		πρς̄	πατρὸς
ις̄	ἰησοῦς	μῆρ	μήτηρ
ιῡ	ἰησοῦ	πνα	πνεῦμα
ιν̄	ἰησοῦν	πνς	πνεύματος
		πνι	πνεύματι
χς̄	χριστὸς	δᾱδ	δαβὶδ
χῡ	χριστοῦ		
χω̄	χριστῷ	ἰηλ	ἰσραὴλ
χν̄	χριστὸν	ἰλημ	ἱερουσαλὴμ
χε̄	χριστὲ	οὐνὸς	οὐρανὸς
		οὐνιος	οὐράνιος
κς̄	κύριος		
κῡ	κυρίου	σρ̄ος	σταυρὸς
κω̄	κυρίῳ	σρ̄ου	σταυροῦ
κν̄	κύριον	σρώσας	σταυρώσας
κε̄	κύριε	σρωθεὶς	σταυρωθεὶς
σῆρ	σωτὴρ	ἄνος	ἄνθρωπος
σρς̄	σωτῆρος	φιλάνος	φιλάνθρωπος
σεῑ	σωτῆρι	φιλανία	φιλανθρωπία
σρᾱ	σωτῆρα		

Ψαλ. ρις΄.

Αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.

Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Psal. 116.

Laudate Dominũ omnes gentes: laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est misericordia eius super nos: & veritas Domini manet in æternum.

CHARACTERES REgij poſteriores, quibus Nouum D. N. IESV Chriſti teſtamẽtum maiore forma excudimus, in quo excudẽdo trium generum his Regijs characteribus vſi ſumus.

Α α α	Ι ι	Ρ ρ ϱ
Β β ϐ	Κ κ	Σ σ ϲ ς
Γ γ ℾ	Λ λ	Τ τ ℸ ℸ
Δ δ δ	Μ μ	Υ υ
Ε ε	Ν ν	Φ φ
Ζ ζ ζ	Ξ ξ	Χ χ
Η η η η	Ο ο	Ψ ψ
Θ θ ϑ	Π Γ ϖ π	Ω ω

Literarum nexus, varia item & compendioſa ſcribendi ratio.

αι αι ἀλ ἀλλ αν ἀν ἀξ ἀπο

ἀρ αρ αρ ας αυ αὐτ αὐτῷ

γα γα γαι γαι γαν γδ γδε

γαρ γας γαυ γε γε γη γη

γη γη γη γη γηυ γι γι

γν γο γς γει γεο γυ γυ

γευ γχ γχε γω γω

δα δαι δαν δας δαυ [illegible] δε

δη δη δευ δι δο δρ δυ δυ

δευ δις δω

ε ει [illegible] εν ες ευ [illegible] [illegible] [illegible]

εστι ευ

θα θαι θαν θας θαυ θε θη θη

θευ θι θο θρ θεο θεο θυ θω

κα κα [illegible] κη και και καν κας

κη καυ κε κη κι κλ κν κο

κρ κυ κω

λλ λα λο

μα μαι μαν μδ μδρ μας μαυ

με μθ μη μη μη μη μη

μην μι μμ μν μο μυ μων

μω μ[illegible]

οἱ. οἷον. ον. ος.

ου ουν [illegible]

παι παν παρα παρ πας παυ

πε περ περι πη πι πλ πν πο

πω πς περα περι περὶ πτ

πυ πων πω ρα ρι ρο

σα σαι σ σαν σαρ σας σαυ

σβ σε σθ ση σθ σθα σθαι

σθαι σθε σθη σθι σθιν σθι σθο

σθυ σθω σι σκ σμ σο σσ στα

σται σταν στας στε στει στη

στι στλ στο στυ στω στ

στα σται σταν στας στε στει

στη στι στο στυ στω ς στα

σται σταν στας σταυ στε στ στη στι

στο στρ στυ στω σὺν συ σφ

σχ σχα σχε σχει σχη σχην σχι σχο

σχου σχυ σχων σχω σω

τα τα τα ται ται ταν τας ταυ τε

τε τερ τη την την της τι τις τλ το

το τὸ τὸ τὸν τὸν τοῦ τοῦ τοῦ

τοὺς τοὺς τρ τς τς τει της

τυ των τῷ τω τῷ τῶν τῶν (τῶν

υ υ υν υν υπ υπο υς υσι

χα χαι χαν χαρ χας χαυ χε

χει χη χην χθ χθην χθω χι

χν χο χρ χς χει χυ χων

χω

ψα ψαι ψαν ψας ψαυ ψε ψει

ψη ψι ψο ψυ ψω

ῳ ῷ ῷ

Ecce nũc benedicite Domino
Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον
omnes ſerui Domini, Qui ſtatis
πάντες οἱ δοῦλοι Κυρίου, Οἱ ἑστῶτες
in domo Domini: in atriis domus
ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου
Dei noſtri. In noctibus
Θεοῦ ἡμῶν. Ἐν ταῖς νυξὶν
extollite manus veſtras in
ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς
ſancta: & benedicite Domino.
τὰ ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.
Benedicat te Dominus ex Sion,
Εὐλογήσαι σε Κύριος ἐκ Σιὼν,
qui fecit cælum & terram.
ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

ΕΥΧΗ ΚΥΡΙΑΚΗ,
ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου.

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου. γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Ἀμήν.

ΑΣΠΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓγέλου πρὸς τὴν ἁγιωτάτην παρθένον,
ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου.

Εἰσελθὼν ἄγγελος πρὸς Μαριάμ, εἶπε, Χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί. Ελισάβετ, Καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.

PRECATIO DOMINICA ex secundũ Matthæum Euangelio.

Pater noster qui es in cælis, sanctificetur nomen tuũ. Adueniat regnũ tuum. Fiat volũtas tua, sicut in cælo & in terra. Panem nostrũ quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos à malo. Amen.

SALVTATIO ANGELI ad sanctissimam virginem, ex secundum Lucam Euangelio.

Ingressus angelus ad Mariam, ait, Aue gratia plena, Dominus tecum. Benedicta tu in mulieribus. Elisabeth, et benedictus fructus ventris tui.

ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙ-ων πατέρων, τὸ ἄλλως ἐπιγραφόμενον, Σύμβολον τὸ Νικαῖον καὶ Κωνσταντινουπολιτανόν.

Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων, καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, Θεὸν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα, σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα, καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς, καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρός, καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ ἐκ-

SYMBOLVM SANCTOrum patrum: aliàs inſcriptũ, Symbolum Nicænum & Conſtantinopolitanum.

C Redo in vnũ Deum, patrẽ omnipotentem, creatorem cœli & terræ, viſibiliũ omniũ & inuiſibiliũ. Et in vnũ Dominũ Ieſum Chriſtum filiũ Dei vnigenitum, ex Patre natum ante omnia ſecula, Deum de Deo, lumẽ de lumine, Deũ verum de Deo vero, genitum non factũ, cõſubſtãtialẽ patri, per quẽ omnia facta sũt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria virgine, & homo factus eſt. crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus & ſepultus eſt, Et reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas, & aſcendit in cœlos, ſedet ad dexterã Patris, & iterũ venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuiꝰ regni non erit finis. Et in Spiritũ ſanctum Dominũ & viuificãtẽ, qui ex Patre Filióque pro-

πορευόμενον, τὸ σὺν πατρὶ καὶ υἱῷ συμπροσκυνούμενον, καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν ἁγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

ΔΕΚΑ ΕΝΤΟΛΑΙ ΘΕΟΥ
διὰ Μωσέως δοθεῖσαι.

Ἐξόδου κ΄.

Καὶ ἐλάλησε Κύριος πάντας τοὺς λόγους τούτους, λέγων, Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ.

Οὐ ποιήσεις ἑαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς. οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς. ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλωτής, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦσί με, καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ

τοῖς

cedit, qui cum patre & filio ſimul adoratur & conglorificatur: qui locutus eſt per Prophetas. Et in vnā ſanctā catholicā & Apoſtolicā Eccleſiā. Cōfiteor vnū baptiſma in remiſſionem peccatorū. Et expecto reſurrectionem mortuorum, & vitam venturi ſeculi. Amen.

DECEM PRAECEPTA DEI per Moſem data. Exod. xx.

Et locutus eſt Dominus omnes ſermones hos, dicēs, Ego ſum Domin⁹ Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti, de domo ſeruitutis. Non erunt tibi dij alieni præter me.

Non facies tibi idolum, neque vllius ſimulachrū, quæcūq; in cœlo ſurſū, & quæcūq; in terra deorſū, & quæcūq; in aquis ſub terra. Non adorabis ea, neque ſeruies eis. Ego enim sū Domin⁹ Deus tuus, Deus Zelotes, reddēs peccata patrū in filios, in tertiā & quartā generationē odio habētibus me, & faciēs miſericordiā in millia diligētibus me,

τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά μου.

Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ. οὐ γὰρ μὴ καθαρίσει Κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, ἁγιάζειν αὐτήν.

ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, σὺ, καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτῆνός σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί. ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις ἐποίησε Κύριος τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. διὰ τοῦτο ηὐλόγησε Κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγίασεν αὐτήν.

Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

Οὐ φονεύσεις.

Οὐ μοιχεύσεις.

& seruantibus præcepta mea.

Non accipies nomen Domini Dei tui in vanũ: non enim mundabit Dominus accipientem nomen eius in vanum.

Memento diem Sabbatorum sanctificare eum.

Sex dieb. operaberis, et facies oĩa opera tua: at die septima, Sabbata Domino Deo tuo. Non facies in ea omne opus, tu, & filius tuus, & filia tua, seruus tuus, & serua tua, bos tuus, & subiugale tuum, & omne iumentum tuum, & aduena habitans in te. In sex enim diebus fecit Dominus cœlum & terram, & mare, & omnia quæ in eis, & requieuit die septima. Propter hoc benedixit Dominus diem septimam, & sanctificauit eam.

Honora patrem tuũ & matrem tuã, vt bene tibi sit, & vt longæuus sis super terrã bonam, quã Dñs Deus tuus dat tibi.

Non occides.

Non mœchaberis.

Οὐ κλέψεις.

Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου, οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὐδὲ τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὐδὲ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς σκεύους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΜΑΝΑΣΣΗ βασιλέως τοῦ Ιουδα.

Κύριε παντοκράτωρ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν τοῦ δικαίου, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, σὺν παντὶ τῷ κόσμῳ αὐτῶν, ὁ πεδήσας τὴν θάλασσαν τῷ λόγῳ τοῦ προστάγματός σου, ὁ κλείσας τὴν ἄβυσσον, καὶ σφραγισάμενος αὐτὴν τῷ φοβερῷ καὶ ἐνδόξῳ ὀνόματί σου, ὃν πάντα φρίσσει, καὶ τρέμει ἀπὸ προσώπου δυνάμεώς σου, ὅτι ἄστεκτος ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς δόξης σου, καὶ ἀνυπόστατος ἡ ὀργὴ

Non furaberis.

Nõ falsò testificaberis cõtra proximũ tuũ testimonium falsum.

Non concupisces uxorem proximi tui, non concupisces domum proximi tui, neque agrum eius, neque seruum eius, neque ancillam eius, neque bouem eius, neque subiugale eius, neq; omnẽ supellectilem eius, neque quæcunque proximi tui sunt.

ORATIO MANASSÆ Regis Iuda.

Domine omnipotens Deus patrum nostrorũ, Abrahã, & Isaac, & Iacob, & seminis eorum iusti, qui fecisti cælum & terram cum omni ornatu eorum, qui ligasti mare verbo præcepti tui, qui conclusisti abyssum, & signasti eam terribili & laudabili nomine tuo: quẽ omnia pauẽt, & tremũt à vultu virtutis tuæ: quia importabilis est magnificẽtia gloriæ tuæ, & insustẽtabilis ira

τῆς ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς ἀπειλῆς σου, ἀμέτρητόν τε καὶ ἀνεξιχνίαστον τὸ ἔλεος τῆς ἐπαγγελίας σου. σὺ γὰρ εἶ Κύριος ὕψιστος, εὔσπλαγχνος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀνθρώπων. σὺ Κύριε κατὰ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου ἐπηγγείλω μετάνοιαν, καὶ ἄφεσιν τοῖς ἡμαρτηκόσι σοι, καὶ τῷ πλήθει τῶν οἰκτιρμῶν σου ὥρισας μετάνοιαν ἁμαρτωλοῖς εἰς σωτηρίαν. Σὺ οὖν Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δικαίων, οὐκ ἔθου μετάνοιαν δικαίοις, τῷ Αβραὰμ καὶ Ισαὰκ καὶ Ιακὼβ, τοῖς οὐχ ἡμαρτηκόσι σοι, ἀλλ' ἔθου μετάνοιαν ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ, διότι ἥμαρτον, ὑπὲρ ἀριθμὸν ψάμμου θαλάσσης ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μου, Κύριε, ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀδικιῶν μου, κατακαμπτόμενος πολλῷ δεσμῷ σιδήρῳ, εἰς τὸ μὴ ἀνανεῦσαι τὴν κεφαλήν μου, καὶ οὐκ ἔστι μοι ἄνεσις, διότι παρώργισα τὸν θυμόν σου, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα, μὴ ποιήσας τὸ θέλημά σου, καὶ μὴ φυλάξας τὰ προστάγματά σου, στήσας βδελύγματα, καὶ πληθύνας προσοχθίσματα. καὶ νῦν κλίνω γό-

cõminatiõis tuæ sup peccatores: immẽsa verò et inũuestigabilis miseric. promissiõis tuæ. Tu enim es Dñs altissimus, benign⁹, lõganimis, et multũ misericors, et pœnitẽs super malitias hoĩm. Tu Dñe secũdũ multitudinẽ bonitatis tuæ promisisti pœnitẽtiã et remissionẽ iis qui peccauerũt tibi, et multitudine miserationũ tuarũ decreuisti pœnitẽtiã peccatorib⁹ in salutẽ. Tu igitur Domine Deus iustorũ, nõ posuisti pœnitẽtiã iustis, Abrahã, et Isaac, & Iacob, iis q nõ peccauerũt tibi: sed posuisti pœnitẽtiã propter me peccatorẽ: quoniã peccaui super numerũ arenæ maris, multiplicatæ sũt iniqtates meæ Domine, multiplicatæ sunt iniqtates meæ, et nõ sum dign⁹ intueri et aspicere altitudinẽ cœli, præ multitudĩe iniqtatũ mearũ: ĩcuruatus sũ multo vĩculo ferreo, vt nõ possim attollere caput meũ, et nõ est mihi respiratio, quia excitaui iracũdiam tuã, & malũ corã te feci: nõ feci volũtatẽ tuã, & nõ custodiui mãdata tua, statui abominationes, & multiplicaui offensiones. Et nũc flecto ge-

του καρδίας μου, δεόμενος τῆς παρὰ σοῦ χρηστότητος. ἡμάρτηκα Κύριε, ἡμάρτηκα, καὶ τὰς ἀνομίας μου ἐγὼ γινώσκω. ἀλλ' αἰτοῦμαι δεόμενός σου, ἄνες μοι Κύριε, ἄνες μοι, καὶ μὴ συναπολέσῃς με ταῖς ἀνομίαις μου, μηδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνίσας, τηρήσῃς τὰ κακά μοι, μηδὲ καταδικάσῃς με ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, διότι σὺ εἶ Θεὸς, Θεὸς τῶν μετανοούντων, καὶ ἐν ἐμοὶ δείξεις πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην σου, ὅτι ἀνάξιον ὄντα σώσεις με κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου, καὶ αἰνέσω σε διὰ παντὸς, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, ὅτι σὲ ὑμνεῖ πᾶσα ἡ δύναμις τῶν οὐρανῶν, καὶ σοῦ ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΩιΔΗ ΖΑΧΑΡΙΟΥ.

Ε Υλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ισραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, Καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, σωτηρίαν ἐξ ἐ-

nu cordis mei, precans à te bonitatem. Peccaui, Domine, peccaui, & iniquitates meas ego agnoſco. Quare peto, rogans te, remitte mihi Domine, remitte mihi: & ne ſimul perdas me cũ iniquitatibus meis, neq; in æternũ iratus, reſerues mala mihi, neq; dãnes me in intima terræ loca: quia tu es Deus, Deus (inquã) pœnitentiũ: & in me oſtendes omnẽ bonitatem tuam, quia indignũ ſaluabis me ſecũdũ magnã miſericordiã tuã, & laudabo te ſemper omnibus diebus vitæ meæ, quoniã te laudat omnis virtus cælorũ, & tibi eſt gloria in ſecula. Amen.

CANTICVM ZACHARIAE.

B*Enedictus Dominus Deus Iſrael, quia viſitauit & fecit redemptionẽ plebis ſuæ: Et erexit cornu ſalutis nobis, in domo Dauid pueri ſui: Sicut locutus eſt per os ſanctorum qui à ſeculo ſunt Prophetarũ eius, Salutẽ ex ini-*

ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισού-
των ἡμᾶς· ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, ὅρκον
ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν,
δοῦναι ἡμῖν ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν
ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι καὶ
δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
ζωῆς ἡμῶν. Καὶ σὺ παιδίον, προφήτης ὑψίστου
κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυ-
ρίου, ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ· τοῦ δοῦναι γνῶσιν σω-
τηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν
διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπε-
σκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, ἐπιφᾶναι
τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ
κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

ΩΙΔΗ ΤΗΣ ΑΓΙΩΤΑ-
της παρθένου Μαρίας.

Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ ἠ-
γαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ
τῷ σωτῆρί μου, ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν

micis noſtris, & de manu omnium qui oderũt nos: Ad faciẽdã miſericordiã cũ patribus noſtris, et memorari teſtamẽti ſui sãcti, Iuſiurãdũ quod iurauit ad Abrahã patrem noſtrũ daturũ ſe nobis, Vt ſine timore, de manu inimicorũ noſtrorũ liberati, ſeruiamus illi in ſanctitate et iuſtitia corã ipſo õnibus diebus vitæ noſtræ. Et tu puer, Propheta altiſſimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini parare vias eius, Ad dandam ſcientiã ſalutis plebi eius in remiſſionẽ peccatorũ eorum Per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, in quibus viſitauit nos Oriens ex alto, Illuminare his qui in tenebris & vmbra mortis ſedent, ad dirigendos pedes noſtros in viam pacis.

CANTICVM SANCTISSImæ virginis Mariæ.

MAgnificat anima mea Dominũ: Et exultauit ſpiritus meus in Deo ſalutari meo, Quia reſpexit ad hu-

ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ
νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί. ὅτι ἐποίησέ
μοι μεγάλα ὁ δυνατὸς, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ. καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φο-
βουμένοις αὐτόν. ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι
αὐτοῦ. διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρ-
δίας αὐτῶν. καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ
ὕψωσε ταπεινούς. πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν,
καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς. ἀντελάβε-
το Ισραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, κα-
θὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Α-
βραὰμ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

ΩΔΗ ΣΥΜΕΩΝΟΣ.

Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου Δέσποτα,
κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ. ὅτι εἶδον οἱ
ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου ὃ ἡ-
τοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,
φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ
σοῦ Ισραήλ.

militatem ancillæ ſuæ: ecce enim ex hoc beatam me dicẽt omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui potẽs eſt, & ſanctũ nomẽ eius. Et miſericordia eius à progenie in progeniẽ timẽtibus eũ. Fecit potẽtiã in brachio ſuo: diſperſit ſuperbos mente cordis ſui. Depoſuit potentes de ſede & exaltauit humiles. Eſuriẽtes impleuit bonis, & diuites dimiſit inanes. Suſcepit Iſrael puerũ ſuum, recordatus miſericordiæ ſuæ: Sicut locutus eſt ad patres noſtros, Abraham & ſemini eius in ſecula.

CANTICVM SYMEONIS.

NVnc dimittis ſeruum tuum Domine, ſecũdum verbũ tuum in pace: Quia viderũt oculi mei ſalutare tuũ: Quod paraſti ante faciem omnium populorum, Lumẽ ad reuelationẽ gentiũ, & gloriã plebis tuæ Iſrael.

ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑπέζης πρὸ τοῦ γεύσασθαι.

Χριστὲ ὁ Θεὸς, εὐλόγησον τὴν βρῶσιν καὶ τὴν πόσιν τῶν δούλων σου, ὅτι ἅγιος εἶ πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Αμήν.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟ γεύσασθαι.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ἐλεῶν καὶ τρέφων ἡμᾶς ἐκ τῶν αὐτοῦ πλουσίων δωρεῶν, τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Αμήν.

ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑπέζης, ἄλλως.

Εὐλογεῖτε. ὁ Θεὸς. πᾶν τὸ παρατεθειμένον καὶ παρατεθησόμενον διὰ τοῦ θείου λόγου ἁγιασθήτω ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Αμήν.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΤΗΣ τραπέζης.

Εὐχαριστοῦμέν σοι παντοκράτωρ θεὲ, ὑπὲρ πασῶν τῶν εὐεργεσιῶν σου, ὃς ζῇς καὶ βασιλεύεις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Αμήν.

BENEDICTIO MENSAE ante deguſtationem.

CHriſte Deus,benedic cibum & potum ſeruorū tuorū,quoniā sāctus es iugiter nūc & sēper,et ī ſecula ſeculorū. Amē.

GRATIARVM ACTIO POST deguſtationem.

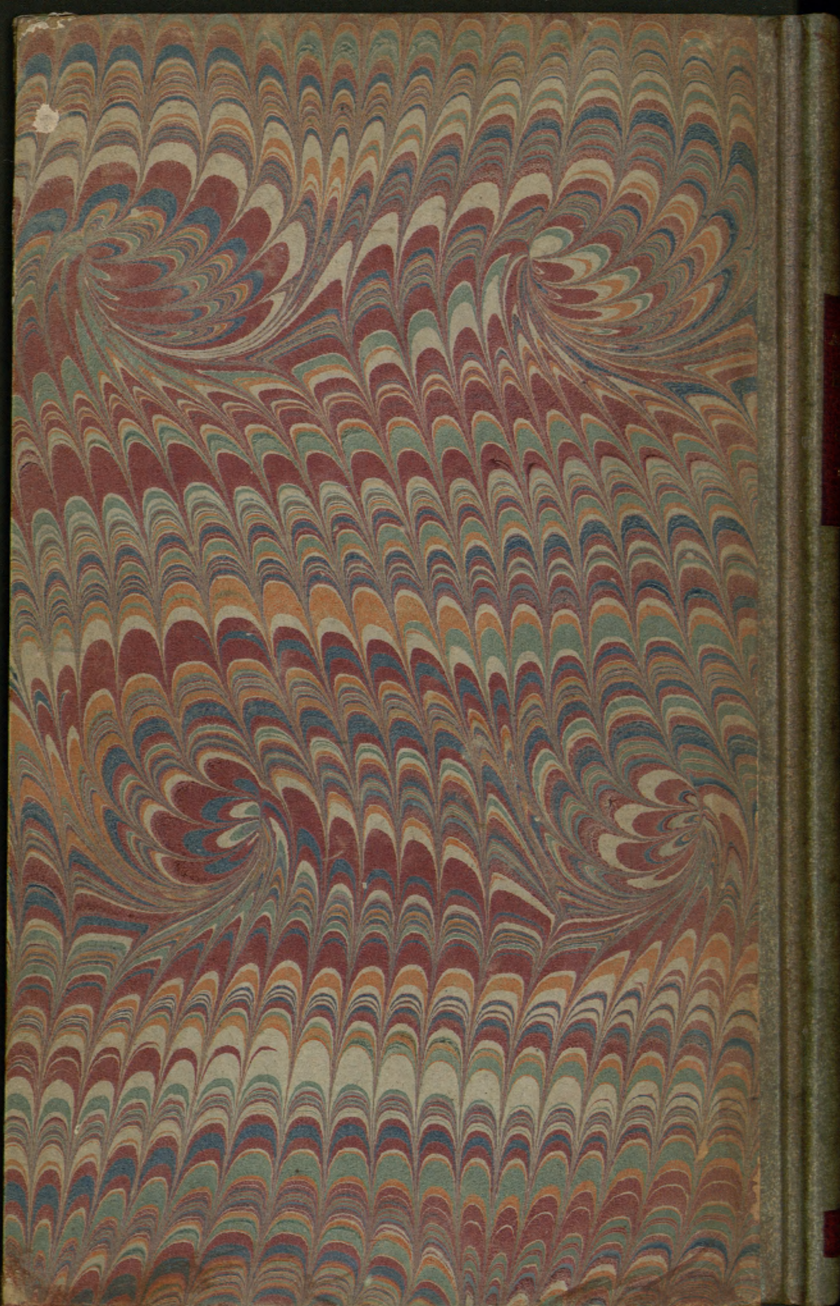
BEnedictus Deus,qui miſereris & alis nos ex largis donis tuis, ídque ex gratia et benignitate tua iugiter,nūc & ſemper, & in ſecula ſeculorum. Amen.

BENEDICTIO MENSAE, aliter.

BEnedicite. Deus. Omne quod appoſitum eſt, & apponetur,per Dei verbū ſanctificetur,in nomine patris & filij & ſancti ſpiritus. Amen.

GRATIARVM ACTIO menſæ.

GRatias agimus tibi omnipotēs Deus, pro omnibus beneficiis tuis, qui viuis & regnas in ſecula ſeculorum. Amen.

ALPHA
BETUM
GRÆ-
CUM